

Mahjas weesis.

Maksa ar peesubtišānu
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez peesubtišā-
nas Rihgā:
par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Maksa
par fludināšanā:
par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, to tašda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Mahj. w. teel isdohts fest-
deenahm no p. 12 fastoh.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Redakzija un ekspedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilshu- un
grahmatu- drufatarā pee
Behtera basnijas.

Mahjas weesis isnahf ween reis pa nedetu.

N°. 42.

Sestdeena 16. Oktober.

1876.

K a h d i t a j s.

Saunatahs sinas. Telegrafa sinas.
Gefchsemes sinas. No Rihgos: pahf sirgu flaitišanā, rekrufchū nem-
chānu, lohshū wilkchānu. No Krohna Wikfal pagasta: tureenās buhchāna.
Saunās draugs Latwechcheem. No Wiputes: tureenās kreisflohla. No Tehr-
patas: par nahkofscheem dseedaschānas- un musihla-swehtkeem. No Sobmu-
semes: fara-deenahs. No Sewastopeles: apstiprināschānas darbi. No Oe-
fas: klanstis.
Ahrfemes sinas. No Berlīnes: Pruhstijas walfis fapulze. No Fran-
zijas: isstahdes leetā. No Schweizes: schelchānāhs. No Rohmas: sw:htel-
neekf. No Wihnes: studentu ismureschānāhs. No Londones: isrihtohs kara-
pulkf. No Anglijas: „Eims“ atraidišanā. No Greqkijas: fara-spehta
leelums. No Rumēnijas: isrihtochāna. No Serbijas: kauschānāhs. No
Konstantinopēles: freihdinh. No Egiptes: Anglijas nodohma. No Ame-
ritas: schurku pobstis.
Swingulam peinita alga u. t. pr.
Peelkumā: Dari pareisi u. t. pr. Rihneeschū muzineekf. Grandi un seedi.

Saunatahs sinas.

No Rihgās. Laiks wehl deesgan auffs turahs un pa
naktim druzin pasalsi. Zeli paleek zaur to fanfati un tau-
dis ari wairak us pilsefchū brauz.

— Scho swehtdeenu Rīg. Latw. labdarichānas beedriba
turehs famu islohsechānu.

No Berlīnes. Wahzijas wehstneeks preekfch Kreewijas, ge-
neralis Schweinizis, tika no keisara fanemts un keisars ar
winu ilgaku laiku farunajahs. Tai 12tā Oktoberi Schweinizis
aisbrauzā us Pehterburgu un no tureenās braukfchoht us Riwadiju,
no tureenās winfch pehz trihs nedelahm us Berlini atpakaf dohfees.

No Wihnes. Rā no tureenās teel sinohs, tad politikas
wihri spreesch, ka lihds ar Andrašči atkaphschānohs ari
Ungarijas ministerijā gaidamas pahgrohstichānas.

No Parihfes. Kreewijas wehstneeks Londonē, grafs Schu-
walows, ir ar ihpafchū usdewumu nobrauzis us Parihfi. Rahds
fchis usdewums efoht, pahf to wehl nekahdas sinas awises
naw lasamas.

No Madrides. Mahdahs, ka Spanijai ihstis meers us il-
gaku laiku naw nowehlehts; tā par peemehru waldiba tagad
peenahkufe kahdu flepenu fabeedribu, pee kuras ari peebedro-
juschees wirseeki. Tee wadoni tika zeeti fanemti, kuru starpā
atrohnahs tšchetri generati. Dascheem no minetahs fabeedri-
bas lohzeekteem isdewahs isbelgt. Zil schim brihcham sinams,
tad flepēna fabeedriba pret waldibu strahdajuše, laikam to
gribedama avgahst.

No Turzijas. Tureenās waldiba dabujuše sinahf, ka kahdi
flepēni ir fabeedrojuschees ar to nodohmu, leelwefihru un
Widatu-Bafchū nonahweht. Diwi augstas kahrtas ulemās un
Hamiz-Bafcha tā wainigee ir fakerti un us Rohdusu aissuhiti.

Dohma, ka wehl daschi ziti tiks fanemti zeeti. Turku wal-
diba pahf scho leetu leelwalstim sinu laidufe, pee tam pee-
minedama, ka mineto wainigo fakerechāna nekahdus nemeerus
pee laudim ne-efohf fazehluše.

No Konstantinopēles. Pahf Turzijas buhchānu teel tā
sinohs: Turki dohma, ka karfch ar Kreewiju us wijadu wihfi
gaidams. Turku awises Turkus jo wairak us naidu usrihda,
weena no winahm Turku tautu taijni usfajina us kuru pret Kre-
ewiju un turklaht nabaga laudis pret bagateem usrihdija, fajidama,
ka bagatu lauschu nauda un manta peederoht tautai un tauta
to war isleetaht, ja tehwiya un tijiba ja-aistahw. Tautai wai-
jagoht kertees pee fara-eerohtfcheem un wifus upurus nest.
Zaur scho rakstu awise Turkus tā fatrazinaja, ka ohtrā deenā
laudis pulkeem nahza fara-eerohtfchus nopirktees. Weens patf
karpānis pahredewa fara-eerohtfchus par kahdeem 6000 rublu.
Uf Anglijas wehstneeka preekfchlikumu tika ta awise aislegta
fas mineto rakstu bija rakstijuše.

Telegrafa sinas.

No Pehterburgas. Finanzministeris barons Neutern sweht-
deenu no Riwadijas pahbrauzis us Pehterburgu. Anglijas
wehstneeks Lords Kostus tai 12tā Oktober aisbrauzis us Riwadiju.

— Teel sinohs, ka Turzijas waldiba griboht pameeru pee-
nemt us 6 nedelahm, bet ar tahdu norunu, ka pehz beigta
pameera, ja meers pa to laiku nebuhtu nosfehgtf, atkal pa-
meeru nosfehgtu us 6 nedelahm, un kad ari tad wehl meeru
nebuhtu nolihgufchi, tad atkal pameeru us 2 mehnefcheem no-
fehgt. Rā dsird, tad generalis Ignatjewf teizis, ka wina
waldiba laikam ar tahdu pameeru nebuhfoht ar meeru.

No Berlīnes tai 14. Oktober. Rā dsird, tad keisars Wil-
helms patf walfis fapulzi atklahfchoht. — Turzijas ministeru
fapulze nospreedufe doht atbildi us eefneegto peeprafijumu
tai 16. Oktober. — Rā dsird, tad Rumēnijas firts nodoh-
majis peenemt lehnina wahrdu. Rumēnijas fara-pulki no-
metufchees pee Donawas rohbeschahm. — Turki eelch Dju-
nis eegahjufchi.

No Wihnes tai 13. Oktober. Ignatjewf sinamo peepra-
fijumu eefneedstis.

No Peshtes tai 13. Oktober. Kahda studentu fapulze,
ne-eewehrodama ministera padohmu, nospreedufe Turzijai par
labu riklotees un no tam til atstahfchotees, kad ar waru til-
fchoht peespeesti.

Gelfchjemes finas.

No Nihgas. Bahr isgahjufchâ nedelâ noturetu firgu flaitifchanu pafneefi fchejeenas awife „Z. f. St. u. L.“ fchahdas finas: Preefch Gelfch-Nihgas: 137 ehrefeli, 244 firgi, 31 kehwe, kôhpâ 412 firgi. Preefch Bahrdaugawas: 10 kumeli, 111 ehrefeli, 379 firgi, 26 kehwe, kôhpâ 526 firgi. Preefch Pehterburgas Uhr-Nihgas: 13 kumeli, 341 ehrefeli, 1406 firgi, 115 kehwe, kôhpâ 1875 firgi. Preefch Masfawas Uhr-Nihgas: 8 kumeli, 322 ehrefeli, 1209 firgi, 91 kehwe, kôhpâ 1630 firgi. Pawifam kôhpâ: 31 kumelfch, 911 ehrefeli, 3238 firgi, 263 kehwe, kôhpâ 4443 firgi. No teem tai fchêrâ no 1 arfchina 14 wershoki lihdi 2 arfchini leeleem irahdijahs par derigeem: 35 ehrefeli, 162 firgi, 38 kehwe, kôhpâ 935 firgi. No teem, kas 2 arfchini leeli jeb leelaki, bija: 825 ehrefeli, 2653 firgi, 177 kehwe, kôhpâ 3655 firgi. No fcheem tika preefch leelgabalu deenasta par derigeem atfihiti 400 ehrefeli, 930 firgi un 52 kehwe, kôhpâ 1382 firgi. Zahjamu firgu fchêrâ tika uffihmeti: 127 ehrefeli, 105 firgi un 29 kehwe, kôhpâ 261. — Kad nu pee flaitifchanas irahdijahs, ka Nihgâ daudi mafak firgu neta to bija dohmajufchi, tad (kâ „Nig. Ztg.“ to dsirdejuſe) to preefch deenasta uffihmeto firgu flaitils tikfchoht pamaſinahts.

— Kâ „Nig. Ztg.“ ſino, tad Widſemei ſchogad jadohd 2447 rekrufchi. Schis flaitils isdalahs uf kreifehm jeb aprinkeem ta: Nihgas kreifei jadohd 423 un Nihgai paſchaj 182; Balmeeras kreifei 182, Zehſu kreifei 303, Balkas kreifei 149, Berro kreifei 235, Lehrpatas kreifei 422, Pernawas kreifei 213, Wilandes kreifei 251 un Arensburgas kreifei 116. To jaunetu flaitlis, kam ſchogad Widſemê jaect pee lohſchu wilkfchanas, ſneedsahs lihdi kahdeem 8500.

— Lohſes wilkfchana, zil lihdi ſchim ir iſfludinahts, buhs ſchahdas deenas:

Nihgas	I.	Kantonâ (leelahs gildes namâ)	1.	Nowemb.
"	II.	" (Nihg. Latw. beedr. nam.)	15.	"
"	III.	" " " " "	5.	"
"	IV.	" " " " "	1.	"
Balmeeras	I.	" " " " "	8.	"
Zehſu	I.	" " " " "	15.	"
"	II.	" " " " "	1.	"
"	III.	" " " " "	5.	"
"	IV.	" " " " "	10.	"
Balkas	I.	" " " " "	15.	"
"	II.	" " " " "	11.	"
"	III.	" " " " "	5.	"
"	IV.	" " " " "	1.	"

No Krohna Wiſkal pagasta Widſemê. Daudsreis „Mahjas weefis“ nef ſinas iſ Latwijas apgabaleem, tapehz nedohmaju nepareifi daridams, kad kahdu ſinu no ſawa pagasta paſneedsu. — Schis gads, kâ wiſur ta ari Wiſkal pagastam ir angligs gads bijis. — Rudſi zaur zaurim nemoht bija labi, un pawafaras fehja, ihpaſchi lini, no kureem Wiſkaleefchi pa leelakai dala ſawas nodohfchanas aiſmafka, bija lohiti labi no-angufchi; til flahde, ka zaur paſtahwigu ſaſummu daſcham uhdens peetrufka, kur tohs iſmehrzeht. Rudens fehja ir apſehita un paldees Deewam ari it labi eefchlufe. Rudſu lauki iſflatahs kâ ar ſatu wadmalu apſegti. — Par ſkohlalm un zitahm gaismoſchanas eeriktehm war preezatees Wiſkal pagastu apſtatotees. Agral trufka ihpaſcha ſkohlaf-

un teefas-nama; bet tagad tam ir ſtalta muhra teefas- un ſkohlaf-mahja, kur mafinohs mahziht un leelohs, ja wajjadſigs, norahit. Ari ir dſeedaſchanas beedriba, kas paſtahw apafch leelkunga ſinaſchanas. Par pagasta waldischanu ir japreezajahs, jo muhfu pagasta wezakaſis ir mums kâ no Deewa dohts. Tâ nu to labo puſi peeminejis, newaru atſtaht nepeeminejis ari to ſlikto puſi. Starp Wiſkaleefchu jaunekteem atrohdahs wehl tahdi, kas ir gaismas nihdetaji un tadehi ir dſeedaſchanas beedribas leelakee pretineeki. Schee nu rauga wiſadâ wiſe to neewahit un kehſiht netil ween ar wahrdeem, bet ari ar negohda rakſteem. Negribu tizeht, ka teem iſdohfees, gohdigu tautas preeku iſnihzinaht. Gaisma tumſibu galâ tatschu uſwar.

Chr. Rudſihts,

Wiſkal pagasta ſkohlatajs.

Jauns draugs Latweefcheem. Nihgas Bahzu awife „Zeitung für Stadt und Land“, kas ne ſen, uf ſelgawas wezas ſwehtku komitejas rehkinumu, 30. Augusta ſwehtkus par newajjadſigeem un tohs wihrus, kas uf ſcheem ſwehtkeem runajufchi, par „agitatoreem“ (prohti par ſarihbitajeem un dumpja zehlejeem) iſſazija, ſchoreis nef wehſti, ko mehſ — tē klahit peeminoht — jaw ſen bijam ſagaidijufchi. Pehz ſchihſ wehſtes Widſemes Krimuldas mahzitajs Walter f. dabujis atkaufchanu, iſdoht Latw. awiſi (Latw. taut. beedris), kas ſawa programa pehz buhs tahda pat, kâ tagadejahs „Latw. awiſes;“ pat miſiones peelikuma un bihbeles wahrdu ſcha peelikuma galâ netruhts. Bet ſawa wadischanas gara pehz ta no „Latw. awiſehm“ iſſchêrfees, jo lamehr ſchihſ efoht „kriſtiga mahju lapa,“ tamehr wina, no „tautas ſchwindela“ pa wiſam atraudamees, karofchoht pret laufchu ſazelſchanohs pret waldbibu (Auflehnung gegen die Autorität). Mums japreezajahs, ka ari muhfu laikos wihru netruhtſt, kas kriſtigu dſihwi, bet ihpaſchi eefſchigu un ahriku miſioni grib ſelmeht. Tikai mums naw iſprohtams, kâ to iſdarihs ar awiſi beſ laſitajeem. To jaunais „Latw. taut. beedris“ iſnahſchoht Latweefchu walodâ, bet no Latweefchu leetas paſchâs, ko minehts rakſis par „ſchwindeli“ dehwe, tas pawifam atraufchotees. Kas Latweefchus paſiſt, tas ari ſinahs, ka tee atkal ta pat atraufees no lapas, kas wina wajjadſibas, wina ſawadibas un eeraſchâs, kas katrai tautai un tautinai ihpaſchi ir, jaw eekam ta flaidri peedſimufe, par „ſchwindeli“ noſauz. Waj tad nu Latweefchi nahkofcha „Latw. taut. beedra“ deht gaisos karafees un ſawu tautibu aiſleegdami, paſchi ſewi aiſleegs?! — Bet wehl jo wairaf jabrihahs, ka nahkofchais „Latw. taut. beedris,“ eefſchigu miſioni iſpildidams, grib karohit „pret ſazelſchanohs pret waldbibu.“ Schi apnemſchanahs it newitus atgahdina uf nelaika „Baſaules un Dabas“ trakofchanu, kas til ilgi ſtahweja „ar kahjahm gaisâ,“ lihdi reis eemiga. Kur tad Latweefchi pretojahs pret waldbibu? Mehſ dohmajam, ka Latweefchu iſtureſchanahs pret walſis-waldi mums ir paſiſtama; mehſ lihdi ſchim bijam pahreelinati, ka ſchi iſtureſchanahs wiſpahrigi ir laba un flawejava, jo katrs kreetnis Latweetis tura par neprahhibu un kauna leetu pret ſawu waldbibu ſazeltees. — Beidsamâ laikâ ir manams, ka — ihpaſchi mineta awiſe „Zeitung für Stadt und Land“ — Latweefchi teel ſaimoti un beſ ſinas klaiji apwainoti. Lihdi ſchim mehſ zee-tam klufu, zeredami, ka tee neſlawas zehleji reis peelufihſ. Bet kad tee nelabojahs un arweenu no jauna ſawu galwu pazet un beſ eemeſla neleel tautinu meera, kas zitus pa wiſam ne-aifteel, tad tatschu ta leeta reis buhs it gruntigi japahr-

runa. Mufsham tas ta newar eet; kluju zeesdami mehs peerahditu, ka teem neslawas zehlejeem efoht taisniba, waj ari ka mehs nespehjam atturetees jeb attaisnotees. Nahlo-fchais „tautas beedris“ ir jaw no fawas dsinshanas Lat-weefcheem, no kureem winsch tal grib dsihwoht, peefazijis fihwu preefsch-karu. Labi, mehs scho karu peenemam! Mehs rahdisim, ka Latweefchi fawu gohdu sinahs aistahweht, pat pret to, kas beedra wahrda muhju dahrgako mantu, muhju gohdu, klaji aiskar un pee tam wehl pagehr eelaischanu muhju mahjas. Mehs sinam, ka ihstais draugs winsch ir, — ar ko winsch ir ne-isnihinajamu draudsihu flehdhis, un ir mehs — to zeram — pratifim fawus speklus faweenohht — pret fawa jauna drauga draudsihu! („Balt. S.“)

No Misputes „L. A.“ sino, ka tur ar scho pufgadu ir, ka jaw fen gaidija, ta weenklafiga kreisflohla paleelinata, fchim brishcham jaw ir weena jauna klase peenahkse klah. Par jaunu fshlotaju lungu peenehma R. Kleinberg k., drihs ari dabuhs jaunu inspektoru, pastarpahm lihdsichinigais inspektora lungs Kohler ar leelu laipnibu ir usnehmees tahs stundas doht. Skohlai ta atwehleschana til isnahza Juli mehnesi, ta tad ta leeta nenahza deefgan agri laudim sinama, tavehz tad tagad ir katra klase tikai pa 30 fshlenu. Gefahkumam tas ir lohti labi, kad naw pahrpildichana. Til lihds fshlenu flaits wairofees, tad ari nems trescho klasi klah. Skohlai usturs nahk 1) zaur teem no krohna dohteem 1365 rubl., 2) abas pilsehtas draudses dohd 500 rubl., 3) wairaf lauku pagasti dohd ikgadus 80 rubl. un 4) katra fshlens makfa 20 rubl. par gadu fshlas naudas. — Mispute widu starp tahm abahm gimnastijahm Leepaja un Kuldigah buhs pilnam weeta preefsch teizamas kreisfshlas, warbuht ari drihs pehz augstakas realfshlas. Leela pateiziba pee wifas fchihf fshlas eegrohsichanas nahkotees Mescheneeku baron Bistramb lungam un tapat Kazdangas leelungam von Mantuffel, zaur kura palihdsibu ir bijis eespehjam ihpafchu namu preefsch fshlas nopirkt. Par Misputes kreisfshlu mums wehl weena sina laipni eesuhfita, is kuras redsam, ka ir no-dohmahts jaw pehz seemas-swehtkeem jeb wifwehlat pehz Zahneem zelt to treschu klasi. Tad buhs 4 fshlotaji: inspektors, 2 sinatnibu fshlotaji un 1 kreewu fshlotajs. Inspektors dabuhs 800 rubl. lohnes, wezakais sin. fshl. 600 rubl. jaunakais 475, kreewu fshlotajs 450; bes tam wehl fshlotajeeem peekriht data pee puf fshlasnaudas. Par Greeku un Latinu stundahm fshleneem jamakfa ihpafchi; turneschana un dseedafchana ir eerehkinata fshlasnanda. Tahs mahzibas buhs tahs, kahdas wifas augstas 3 klafigas pilsehtu fshlas. Kas scho fshlu 2 gadi apmeklejusch, teem pee kara deenesta ir tahs teefibas, kahdas elementarfshlu zaur-igahjusch, ir til 3 gadu deenesta laik un ta teefiba, ka war eet par faw-watneeku, kur tad til 2 gadi jadeen un war pats ismekletees kur grib deenest un war pats fawu kohrteli tureht. Gohds un pateiziba tad nu wifem, kas par fchihf fshlas paleelinafchanu ruhpejuschees! Preeks ar par teem Misputes ap-fahrtnes nowadeem, kas fchahdas fshlas derigumu nowadami ari fawu teesu preefsch tahs grib pasneegt! Lai tad nu Deews palihds fchah fshlai swehtiba strahdaht un wifam tam apgabalam buht par weetinu, kur daudsu prahti un firdis tohp gaismoki!

No Lehrpatas. Pahw wifpahrigeem Igaunu dseedafchanas-

un musihka swehtkeem nahlofchah 1877ta gada atrohdam eefsch „Esti Postimees“ fchahdas sinas: Pee minetu swehtku isrihlofchanas teel mundri strahdahts. Preefsch kahda laika preefsch tam fastahjajs komiteja, kas to daschadu darbu dehl fchlihras fchahdas komisijas: 1) dseedafchanas- un musihka-komisija, 2) kohrteli-komisija, 3) buhwes-komisija un 4) kafes-komisija, pee kuras peeder ari fchahdi lungi: swehtku gohda-kurators geheimrahts A. v. Middendorf, swehtku prest-dents H. v. Samson-Urbet, konsistorijas-rahts Willierode, mahzitajs W. Eisenhardt, birgermeisters Walter, gimnastijas-inspektors Mickwitz, uniwersitetes sekreters Treffner, lektors Dr. Weste, eltermanis Rech, students Herrmann, redaktors Jansen un tee ziti peeder pee kaufmanu, wafis deenastneeku, amatneeku un fshlotaju kahrtas. Swehtku komitejas pirmas darbs bija nospreest, kura laika swehtku buhtu noturami, un nospreeda to 15to Juni; bes tam komiteja islaida usaizinaschanas rakstu pa wifu Igaunu tautu, lai pee fcheem swehtkeem peedalitohs un tee, kas ka dseedataji un musikanti gri-boht peedalitees, lai peeteizotees lihds Imam Nowember. Kas tiks dseedahs un spehlehts, tas jaw nospreests un nohshu drukafchana jaw eefahkta. Swehtku buhs trihs deenas un prohti pirma deena preefsch pufdeenas swehtkus fahks ar Deewa kalposchannu, pehzpufdeenas buhs gariga konzerte; ohtra deena laiziga konzerte un walarah swehtku malite; trescha deena buhs ta nosauktais dseefnu- un musihka-karsch. Bes tam wehl luhgichana isfazita wifem Igaunu tautas draugeem, lai pee fcheem swehtkeem peedalitohs. Scho sinu pahpneegdami dohmajam pareisi darijusch, jo mehs Latweefchi ari efam dseefnu un musihka zeenitaji, ka to zaur fawem wifpahrigeem dseedafchanas swehtkeem (Dohbelé un Mihga) peerahdijam. Kad ari mums drihs isdohtohs, atkal fchahdus swehtkus noswehtiht.

— Pahw nahlofcheem Igaunu dseedafchanas- un musihka swehtkeem kahdus wahrdus pasinojusch, ari kahdu druzinu fche pahneegsim pahw musihka kohpichanu Igaunija, kuru sinu is „Mig. Btg.“ isnehmam. Lai gan jaw fenak bija fahkusch zil nezil ar musihki nopuhletees, tad tomehr tagadeja musihka kohpichanu eefahka fshlotajs Dahwids Wirkhaus. Lai gan winsch wijadi puhlejajs, tad tomehr ar musihka buhichanu negribeja ihsti weiktees, lihds wina dehls, Dahwids Altis Wirkhaus 1857ta gada to leetu fawa rohka nehma. Winam bija ihpafchas dahwanas preefsch musihka un winsch ari drihs tabu pulzinu spehletaju fadabuja. Gefahkumah wini spehleja tikai koratu meldikus. Zituh musihka gabalus wini wehlat dabuja no musihka direktora Brennera lunga, kas preefsch wineem tohs ihpafchi fazereja un preefsch wina musihka rihskeem tohs eegrohsija. Zituh musihka gabalus wini dabuja no musihka fshlotaja Thomfona is Kchwales. Behz kahda laika wini eespehja jaw pee kahdas basnizas konzertes peepalibseht un zaur tam eepelnijahs kahdus 300 rublus, ko wini preefsch kahdas jaundibinajamas nabaga fshlas nodewa. Weens no wina lihdspehletajeeem nogahja saldatos un tur palika par kara-musikantu. Tas wineem is kreewijas atfuhfija kara-musihka gabalus. Tohs spehledami wini til tahlu bija eemanijuschees, ka wareja laizigu konzerti isrihloht. Laiziga konzerte wineem til dauds atmeha, ka wini par to naudu wareja few jaunas instrumentes (musihka rihtus) eegahdatees, kuru starpa ari atradahs Turku un Bruhshu bungas. Ar wifu gahja uf preefschu, tikai ar Bruhshu bungahm neweizahs.

Te Wirkhausam atgadijās ar kahdu no deenasta atlaistu bundseneeku fatiktees. Tas wina jaunakam brahlim eemahjija bungošchanu. Schi preelšchime paslubinaja ar zitus Igaunus tahdas paščas musihka fabeedribas zelt. Pee jaunzeltahm fabeedribahm Wirkhausj dauds palihdseja un ar leelu uszihtibu un isweizibu. Bet wisur truhka waijadšigahs nohtes. Drukatas nohtes virkt, dauds makšaja; turkiacht tahs ari nebija preelšch tahdahm instrumentehm farakšitas, kahdas Igauneem waijadseja. Te atkal bija Wirkhausj, kas islihdseja: is Kreewijas un no ziteem dabutas nohtes winšch pahrrakšitija preelšch waijadšigahm instrumentehm, pee tam deenu un nakti strahdamas. Kad winšch us tahdu wihsj bija kahdus simts musihka gabalus fagahdajis, tad winšch ar fawu mahjitaju un fchkesteri islaida usaižinaschanas rakstu, lai musihka fabeedribas zeltu. Drihs bija 10 tahdas fabeedribas zehljuchahs, tagad jaw ir 17. Tais gaddis 1874 un 1875 faweenotahs Igaunu musihka fabeedribas dewa konzerti Lehrpatas amatneeku beedribas dahrsā un atrada pee klauštajeem leelu patišchanu. Kad tee musihka fpehletaji, kas minetu fabeedribu lohzekti buhdami jaw gadeem musihki lohpušchi, wihsj atnahktu us nahkojcha gada fwehtkeem, tad war drohšchi zereht, ka musihka fwehtki brangi isdohjees.

No Sohmu semes. Kā no Helsingforses teel sinohts, tad us nahkojchu Sohmu jeb Pinu landtagu nahks pee pahrspreeschanas wispahrigais kara-deenasts. Lihds schim Sohmu semes awises pahrs fcho leetu neta nebija rakstijuchas, tagad tureenas awise („Kirjalinnen Kunkausehti“) fahstuse pahrs fcho leetu rakstih un wairak raksteends fawas dohmas isstahstijuse, us kahdu wihsj buhtu Sohmu semes kara-deenasts pahrgrohsams. Mineta aiwse dohma, ka Sohmu semei waijadsetu cetastih masu tautas kara-pulku (National-Armeer). Schis kara pulks waretu buht no kahdeem 15,000 wihtreem, no kureem 12,000 buhtu kahjneeki, 1100 strehneeki, 1100 leelgabalneeki, 600 jahneeki un tee ziti peederetu pee inscheneereem. Tas buhtu preelšch meera laikeem, bet kara-laidis, kur reserwes pulkus peenem klast, kara-pulkeem waijadsetu fneegtees lihds 40,000. Tad mineta awise fawas dohmas isfaka pahrs rekruschu nemšchanu. Wina fpreesch, ka is gadus pee lohschu wilšchanas nahktu kahdi 8000 jaunektu; pusei no teem (4000) waijadsetu cestahtees ishtenā deenestā. Ihtais kara-deenests buhtu noleekams us 2 gadi un 3 gadi paliktu preelšch reserwes. Zil schim brihscham sinams, tad no augstas waldbibas jaw pahrs fcho leetu preelšchlikums fastahdihts.

No Sewastopeles teel Kreewu awisei „Hob. Bp.“ rakstihstis tā: Kā wijās Melnas juhras ohstas-pilssehtas, tā ari pee mums (prohti Sewastopelē) teel strahdahts pee pilssehtas apstiprinaschanas darbeem. Katru deenu strahda kahds simts strahdneeku pee fkanstu rakšchanas. Leelaki, preelšch aplehgerešchanas derigi, leelgabali tika is Behterburgas schinis deenas atjuhiti. No Behterburgas pa telegrafu atnahkuschas sinas, ka lai ar mineeem darbeem pasteidsotees. Zaur tahdeem us karu simeedameem darbeem, tā prohtams, andele ir pawisam apllufuse.

No Odesas. Kā „Biršchas awise“ sino, tad generaladjutants, Todlebens kas Krimas karā til isweizigi un duhschigi Sewastopeli pret Frantscheem un Angteem aistahweja, tagad ir Odesas pilssehta, kur sem wina usraudischanas teel Odesas pilssehta apstiprinata. Pee fkanstehm teel uszihtigi strah-

dahs. Schinis deenas wairak simtu strahda. Schinis deenas buhs Odesas pilssehta ar fkanstehm apstiprinata.

No Odesas. Kā tureenas awisei no Rischewas teel sinohts, tad Rischewā kahdā weefstijē nometušchees 300 jawwalneeku, kas us Serbiju grib eet. Sawwalneeku wadišchanu usnehmis kahds palkawneeks, Rishins wahrdā.

Ahrsemes sinas.

No Berlīnes. Preelšch Bruhsijas walsts fapulzes tagad tikuschu weetaeeki zelti. Zil schim brihscham sinams, tad weetneeki, tā jaw kas zitadi nebija gaidams, wa leelakai datai ir eezelti is brihwprahstigeem. Lai nu gan wehl wihsj weetneeki naw eezelti, tad tomehr war jaw nomaniht us kuru puši tauta greesufehs, prohti us brihwprahstigo partijas puši.

No Berlīnes teel fchejeenas Wahju awisei „N. Z. f. St. u. L.“ pahrs politikas leetu Turzijas buhschānā tā rakstihstis: War peenemt, ka treiju keisaru faweeniba paleel netrauzeta un ka Kreewija, Wahzijai un Austrijai ar tam weenis prahtis buhdamahm, ar kara-fpehku palihgā ees. Austrija no kara-fchanas attureschotees, bet til us kahdu laiku to awsohlijuse, tomehr Berlīnē drohšchi us tam palaujahs, ka Austrija no treiju keisara faweenibas ne-atsajischotees. Wahzijas leelaka zenschanahs us tam iseihoht, ka lai Eiropas wakara-walstis atturotees no eejaulšchanahs ar kara-fpehku Turzijas leetā. Ja tas nu isdohdahs (un us tam war zereht), tad ari war palautees, ka Austrija attureschotees, ar kara-fpehku Turzijas leetā eemaisitees. No Anglijas jaw esoht prohtams, ka ta leelu muti turoht, bet tomehr neweens netizoht, ka wina, prohti Anglija, ar Turziju faweenosees un pret Kreewiju stahsees; ja dauds wina darischoht, tad wina kahdas mahzinas sterliu un kahdas kara-mantas dohschoht, ka wina to ari Frantszijai pašneegua Bruhschu-Frantšču karā. Kreewija war ar schahdu buhschānu ar meeru buht. Krimas karā Kreewijai bija ar wairak walstim jakaro, tagad winai buhs tikai ar Turziju ween jakaro. Tad mineta rakstā teel peeminehts, ka Wahzija wisadi nopuhlejušehs Kreewijai preti nestrahdaht, bet wairak winai par labu, ihpafchi beidsamā laikā un ari turpmak wina Kreewijai par labu strahdahs.

No Frantsijas. Kā wehl lasitajeem buhs atminams, tad 1878. gadā buhs Parihē pašales leetu isstahde. No Frantsijas waldbibas semlohpibas un tirgošchanas-ministerijai atkauts, preelšch minetas isstahdes isdohht kahdus 9 milionus rublus, muhsju naudā rehlinajoht, bet pee tam nofajihstis, ka bes ihpafcha likuma leelakas isdohšchanas naw atkautas. Schim nofajijumam no semlohpibas un tirgošchanas-ministerijas klast peelikts rakstis, no kura kahdu drusku fche pašneegsim. Minctais rakstis fahlahs ar schahdeem wahrdreem: Pee republikas presidenta. Tas likums, pehs kura waldbai teel eerahditi tee lihdsikti preelšch 1878ta g. isstahdes, ir atkahwis preelšch tam ne-aprohbeschotu krediti (naudas aishnemšchanu). Kā prohtams, tad preelšch isstahdes ir leelas isdohšchanas, ka to fawā laikā „M. w.“ peeminejis pahrs Wibnes isstahdi sinodams. Preelšch tahdas isstahdes dauds to darbu darami: waijadšigahs ehkas ja-usuhwe, dahrsj ja-eetaisa un daschas zitas eeriktes jafagatawo u. t. pr. Sinams pehs beigtas isstahdes war wisu to atkal pahrdohht, bet par lehtaku malku.

No Schweizes. Kā jaw lasitajeem sinams, tad Schweizes brihwwalsts pastahw is kahdahm pahri desmit walstinahm jeb

tä nofaukteem kantoneem. Weenu no ſcheem kantoneem no-fauz par „Definu.“ Zaw gadeem Definas kantons bijufe ta weeta, kur daschadas politikas juſſchanas notifikſchas. Ari beidsamâ laikâ tahda juſſchana tur raduſchſ, prohti kantona waldiba un winas teefas ſtahw ſawds politikas zenteendſ weena ohtrai preti. Schahdu ſchſſchanoſs jeb ſtarpibu gri-bedami iſlihdſinakt, nodohmaja walſtei paſchai likt nobalſoht. Sapulzetee walſſis weetneeki iſſtrahdaja preeſſchlikumu un no-ſpreeda, ka ahtraki ſawu ſapulzi ne-atſelſchoht, pirms walſſis padohme preeſſchlikumu nebuſs peenahkami eewehrojufe. Walſſis padohme eezehla komiſſiju no 6 wihreem, kuru pulkâ ir 4 brihwprahſtigi un ſchi komiſſija eſoht mineto preeſſchlikumu peenehmufe.

No Mahmas. Pahweſts tai 4tâ Oktober Pehtera baſnizâ ſanehma kahdus 600 Spaneeſchu un 100 Boliwijas ſweht-zelneekus. Spaneeſchi bija pehz ſawahm pawalſſſchem wairaf pulzinods dalijuſſchees un katram pulzinam bija ſawas pawal-ſſſes karohgs. Pahweſts atnahza, pawadihts no 19 kardina-ſeem, kuru ſtarpâ ari bija Pariſſes erzbiſkaps. Granadas erzbiſkaps tureja garaku uſrunu, kurâ winſch iſſazija Spa-nijas nepahrgrohsamu padewibu pret pahweſtu un norahdija uſ pahweſta laizigas waldibas wajadſibu. Pahweſts atbildeja Italeeſchu waloda, ſazidams, ka rewoluzija (dumpis) winom gan laizigu waldibu atnehmufe, bet Deewa ſpehſs winam ſtahwoht klahſt; rewoluzijas draugi (dumpineeki) neſpehjoht tau-tahm tijibu atnemt, ſpaidiſchana padaroht tijibu ſtipraku. Tad pahweſts runaja par tijibas weenprahſtibu Spanijâ un uſflaweja Spanijas tautu, tamdeht ka ta tijibas weenprahſtibu griboht uſtureht. Pehz tam pahweſts wiſeem ſwehtzelineekteem dema ſawu ſwehtibu.

No Wiſnes. Pah Austrijas politikas iſtureſchanoſs, ih-paſchi Turzijas leetâ, atrohdam kahdâ tureenâs awiſe ſchah-das ſinas: Ciropas politikas buhſchana ſchim brihſcham ir tahda, ka drihſumâ, warbuht pat pehz kahdahm deenahm, tiks iſſchſirts, waj karſch waj meers buhs. Zaw tas, ka Kree-wijas wehſtneekſ Ignatjewſ, uſ Konſtantinopeli aiſeet, rahda, zil nopeetna ir tagad politikas buhſchana. Ja Turzijas wal-diba wehl beidsamâ brihdi nerahdihs padewigu prahſtu un ja Anglija un Kreewija ſawds ſpreedumods neweenotohs, kas Li-wadijâ teek notureti, tad gan naw jaſchahubahs, waj leelaks karſch gaidams jeb ne. Kad nu ſtarp Turziju un Serbiju iſ-lihgſchana naw panahkta, tad gan ſkaidri prohtams, ka ar kara-ſpehku wajadſehs Turzijâ ee-eet. Ciropas meers ſtahw ſchim brihſcham Anglijas rokâ. Newar ſinaht, zil tahlu Anglu awiſe „Teims“ ſawas waldibas dohmas iſteikufe, ſa-zidama, ka Anglu tauta negriboht, ka Anglija ſahktu karu Turzijai par labu. Turku breeſmu darbi Anglu tautai pee ſirds kehruſchees, un tikai tad Anglijai wajadſetu pee kara-ee-rohtſcheem kertees, kad winas paſchas labums tiktu aiſtikts. Bet tapat kâ Anglijai, tâ ari Austrijai dohmas uſ tam jagreeſch.

No Ungarijas. Kâ no Beſchtes (Beſtes) teek ſinohts, tad pee Ungarijas miniſteru preeſſchneeka nonahkufchi ſuhtitee no tureenâs uniwerſitetes ſtudenteem, kuzi tahs dohmas iſſazija, Turku general-konſuli pagohdinahſt zaur tam, ka lauſchu pulks pee wina no-eetu ar aiſdedſinatahm lapahm, ko mehds dariht, kad kahdam ihpaſchu gohdu grih parahdiht. Miniſteris uſ tam atbildeja, ka ta lahpu iſrihofſchana gan ne-eſoht aiſleegta, bet kahdas ſchim brihſcham eſoht politikas leetas, tad tahda

iſrihofſchana drihſ fajeltu kaunas dohmas no daschahm puſehm. Tai ſtudenti ſcho leetu wehl labi pahrdohmajoht un ja wineem tas eephejams, tad lai no ſchahda nodohma atſakotees. Stu-dentu ſuhtito preeſſchneekſ atbildeja, ka winſch ohtrâ deenâ, kad ſtudenti tureſchoht ſawu ſapulzi, teem ſinamu dariſchoht miniſtera atbildi. Schi nupat peemineta ſtudentu rihofſcha-nahs rahda, ka tureenâs ſtudenti tura uſ Turziju drauga prahſtu.

No Londones atnahza ta ſina, ka Anglijâ teekoht iſrihloti trihs kara-pulki, kas tikſchoht uſ Beſſſas jubras lihſumu ſuhtiti un tureenâs Anglu kara-lugu wadonim nodohſti, ja wajadſetu Konſtantinopeli ar kara-ſpehku aiſſtahweht. Weens awiſes ſinotajs ſcho leetu ſkaidraki iſklauſchunajis, ſino, ka tikai weens Anglu kara-pulks preeſſch tam teekoht iſrihlohts. Pee tam ari ta ſina peelikta, ka 150 Anglu wirſneeki nogahjuſchi pee Turzijas wehſtneeka Londonê un tur to luhgſchana iſſa-zijufchi, lai winas Turzijas kara-deenâſtâ uſnaemtu; bet wiru luhgſchana, ſihmejotees uſ tautu ſawſtarpigeem nolihgumeem, tika atraidita.

No Anglijas. Anglu leela awiſe „Teims“ iſſazijufe daudi-kahret to luhgſchana Wahzijai, lai wina par meera uſtureſchana Ciropâ gahdatu. Wahzijas awiſes, ihpaſchi „Nat. Itg.“ ſchahdu luhgſchana eewehrojufſchas un to ar atraididameem wahrdeem pahſpreedufſchas. Zitas Anglijas awiſes atrohd ſchahdu atraidiſchana par pareiſu un ſihwi pahmet awiſei „Teims.“ ka wina, uſ Anglijas ſpehku un ſtiprumu nepa-laiſdamahs, eet pee ſweſchſas walſſis palihgu melleht. Ang-lijai nepeenahkotees pee zitas walſſis eet ſchehlaſtibu luhgtees. Wahzija newaroht zitas walſſis un winas meera labad ſawu politikas zetu pahrgrohſiht un to no Wahzijas pagehret buhtu nepareiſi.

No Greekijas. Sihmejotees uſ Turzijas warmahzibu iſſeh-luſehs ſtarp Greekeem leela ruhſchana. Greekijas miniſteru preeſſchneekſ Komunduros iſgahjuſcho peektdeenu turejis Gree-kijas walſſis-weetneeku ſapulze tâ fakohſt kara-runu. Schini runâ winſch weetneeziſu uſajzinaja, lai pee darba keroſees un lai daudſ nerunajoht, bet lai ſkaidri ſawas dohmas iſſa-loht, waj karu jeb meeru griboht. Weetneeziſa ſchahdu runu ar leelu patikſchana apſweizinaja. Dahwanas preeſſch kriſti-geem Turzijâ tika ſameſtas.

— Ta jo ſwarigata Greekijas awiſe dohma, ka Greekijas kara-ſpehſs eſoht deesgan eewehrojams. Mineta awiſe ſpreeſch, ka Greekija kara brihdi waretu kara-ſpehku no kahdeem 160,000 wihreem iſrihloht, ja ſemes-ſargus un ſawwalnee-kus klahſt peerehſkinojoht. Tad ari mineta awiſe uſ tam dohma, ka ari tee Turzijas pawalſtneeziſâ buhdamee Greeki un tee ahſſemês dſihwodamee un pee pahrtikſchanas nahkufſchee Greeki no ſchahdas ſahſſchanas ne-atrauſchotees, ko wiru tehwiſa, Greekija, uſnehmufe. Schi ſina mums atkal no jauna pee-rahda, ka pret Turku warmahzibu arweenu wairaf to preti-neeku rohдахs. Schim brihſcham Greekija, kâ uſ karu fataiſahs, ja wajadſetu ar kara-ſpehku Turzijai uſbuht un Tur-zijas politikas buhſchana ir tas no leela ſwara, waj Greekija no kara atturahs, jeb waj wina pee kara nem dalibu, jo neween Greekijai paſchai ir ſaws eewehrojams kara-pulzinſch, bet Turzijai paſchai ir ſtarp ſaweem pawalſtneekeem deesgan Greeku, kas, kâ prohtams, ne wiſ uſ Turzijas, bet uſ Greekijas puſi dohſees, ja Greekija pret Turziju dohtohs kara. Schi klahſt mums ari japeeleek ta ſina, ka Greeki ir lohti buhſchigi a.

rotaji, kà wini to peerahdija fawà atfwabinaschanas karà no Turzijas. —

No Rumenijas. Isgahjufchà numurà ihfumà peeminejam, ka stary Rumenu un Kreewiju esohht notaisihts tahds nolihgums, ka Rumenuja, ja waijadsetu, kantu Kreewu pulkeem zaur Rumenuja eet. Schahda fina jaw simejachs us kara buhshchanu. Ari tagad tahdas finas peenahl, kas rahda, ka Rumenuja us karu stingri fataisahs. Rahdai ahrsemes awisei teel pahr scho buhshchanu no Zasi pilsehtas tà sinohhts: „Muhfu pilsehta jaw kahdu laiku israhda tihri kara isfkatu. Jaw no kahdahm deenahm sahloht pee mums reds wijadus kara-wihrus. Saka, ka esohht kahdi 13,000 kara-wihru, kas atrohnahts Zasi pilsehtà un winas turwumà. Tapat ari scho kara pulku munstureschana israhda skaidru fataisichanohs us karu, jo kateam saldatam ja-atnahh us munstureschanas weetu pilnigà kara isrihloshchanà. Turklaht ari japeemin, ka neween deenastà buhdamee kara-pulki teel pawairoti, bet ari reserves-pulki teel pilnigà skaità eegrohsiti. Us scho paschu leetu ja-sime ta buhshchana, ka no deenastà isstahjufchees wirsneeki teel usajinati, lai pee kara-ministera peeteizahs preeksch kara-pulku papildinaschanas. Kà rahdahs, tad jadohma, ka Rumenujas kara-pulki palikshohht pilnigà kara isrihloshchanà pa wifu seemu. Par seemas mundeeri kara-pulkeem teel gahdahts. Ir jaw nolihgts ar amatneekem un tirgotajem, kas kara-wihreem apgahdahs kaschokus, seemas-mehtelus, zepures u. t. pr. Kara ministeris aismakja pusi no algas skaidrà nauda, pusi naudas simees. Ari par prowiantu teel gahdahts. Greeku un Bulgaru andelmani apshohlijufchees wairak simtu tuhlfstoschu bohdu miltus aissuhhtit us Donawas stanizahm. Tee pee reserves peederigee ne labprahht eestahjotees kara deenastà. Daschi ar speeschchanu pee tam peedabujami. Moldawas eedsihwotajem jeb Moldawneekem nekad naw bijs ihsts kara garš. Schahds kauschu meera prahts jo masal isprohtams, tapehž ka waldba us wijadu wihsi us karu fataisahs, lai buhtu fataisijufche, kad karà buhtu ja-eet.

No Serbijas. Kamehr pameers wehl nenoflehts, tamehr gar Serbijas rohbeschahm atkal kausahs un karu. Serbijas rihta puse pee Timokas stahw pallawneeks Medwedowfks ar sawu pulku. Tai 4tā Oktoberi winsch padšina Turkus is winu lehgera weetas pee Planinizas, pret deenwidus-walareem Saitsharai. Deemu pehž tam winam pascham usbruka Dsmans-Bascha, zaur ko simeas kauschahahs sahlahs, kas wehl 7tā Oktoberi nebija beigtas. Gefahkumà Turkeem laimejachs atdsiht Serbus atpakat, bet beigās Medwedowfkim isdewahs fawà rohlà dabuht Turku apzeetinatu weetu pee Kopitas. Turpreti pee Morawas kausjotees masal laimejachs, jo tai 8tā Oktoberi tur Turki usbruka Serbeem un tohs is daschahm apzeetinatahm weetahm padšina. Kà dsird, tad Turki tai paschà deenà peespeedufchi atlahptees Horwatowitscham is Schlegowazes un Tschernajewam is Krewetes; pee tam ari Turki esohht apschaudijufchi Aleksinazi. Tai 9tā Oktoberi bijufchi atkal kautini un prohti ar Horwatowitschu un Tschernajewu, bet waj Turki tikufchi fakauti, pahr to wehl janogaida finas. — Echi klaht ari peeleeam kahdu sinu no Montenegras. Tai gan beidsamà laikà Montenegreeschi meerigi isturejufchees, bet tur winam kauschahahs gaidijachs, tur wini sawu duhschibu un wihrestibu israhdijufchi.

No Konstantinopeles kahda Wihnes awise „Presse“ pasneeds sinu, kura schahdi wahrdi atrohnahts: „Us nahloshchahm po-

litikas leetahm gaididami Turzijas ministeri pa to stary sahht weens ohtru peht. Kahdà ministeru sapulžē, kura pahr Anglijas preekschlitumeem tika spreests, iszehlahs stihdinisch stary Midatu-Baschu, kas pee kara-partijas peeder, un stary Nizu-Baschu, kas pee meera partijas peeder. Midats-Bascha nofauza Nizu-Baschu par „tehwijas pahrdeweju.“ Niza-Bascha uslehžahs fazidams, ka winsch tschetreem sultaneem esohht ustizigi deenejis, un tad sawam krehsam kahju israhwis, gribeja ar to usbrukt Mitadam-Bascham. Zaur klahtbuhdamo publineem isdewahs pehrschchanu isjaukt un stihdinu nobeigt zaur to, ka Niza-Bascha no sapulžes weetas aigahja prohjam.

— Pahr to tai 7tā Oktoberi notureto Anglu ministeru sapulži Anglu awise „Teims“ raksta tà: Ministeri tikai esohht sapulžejufchees, lai waretu tohs spreedumus apstiprinaht, ko walstis simejotees us Turzijas leetu esohht spreeduse. Ministeru sapulže ne-esohht neko spreeduse, tà ka buhtu jadohma, ka wina, ja stary Kreewiju un Turziju iszeltahs karšch, pee tam dalibu nemtu. Us tam simeedamahs Teims gandrihs tahdas paschas dohmas isfaka, tikai peeminedama, ka schahds ministeru spreedums wehl ne-esohht gala-spreedums un ka waldbai arweenu paleekoht ta wala dariht, ko griboht.

— Beidsamās nedelās iszehlahs Italijas awisehm kahdas dohmas, ka Italiya zaur politikas jautschanahm Turzijà waretu kahdu semes gabalu eeguht. Italijas awises nehmahs schihs dohmas jo plafchi isklaidroht un zaur tam fanahja stihdinà ar Austrijas awisehm. Awischu stihdini ar laiku pahrwehretahs par sime waidu, tà ka beidsohht Italijas waldba, baididamahs, lai zaur to ne-iszeltahs naidiba stary walstim paschahm, isfazijuse to wehleschanohs, lai Italijas awises stihdu un naidu beigtu.

No Egiptes. Daschas awises tahdas finas ispaudufchas, ka Angliya griboht Egipti pawisam no Turzijas atfwabinaht un eetaisihht ihwaschu walsti, kas stahwejschohht sem Anglijas wirswaldbas. Ja schahdas ispaustas finas buhtu pateefas, tad tas buhtu atkal jauns peerahdijums, ka Angliya Turzijas leetà tikai eemaisahs sawas paschas labuma deht, un pee tam israhditu to paschu ismanibu, ar kuru wina finaja Suezes kanali sawà rohlà dabuht. Kahdam mahžitam wihram taifniba, kas reis fazija, ka Anglu tauta tikai ir tirgotaju tauta, kurai tikai paschas petna ruh.

No Deenwidus-Amerikas. Brasilijas keisara walstis pawalstē „Rio Grande do Sul,“ scho pawafari usbrukufchas schurkas, kas tur leelu skahdi padarijufchas. Kahdam tureenahs semkohpim schurkas wairak tuhlfstoschu puhru labibas apskahdeja. Gan tureenahs semkohpijija eepreekschu dabujufchi sinahht, ka wineem schurkas usbrukufschohht, bet eefahkumà neweens tahdahm sinahm negribeja tizeht. Kad nu schurkas nahja, tad ahtrumà nesinaja nekahdu kreetnu kawelli zelà list. I-rala ahtrumà grahwjus, bet tas maj ko lihdsija. Gefahkumà schurkas grahwjōs eekrita un tschupà jaritinajachs, tà ka wehlal nahldamas schurkas wareja par grahwjeem pahri list un pee labibas apzirneem peekluht, kur winas sawu pohsta darbu sahka. Ari tur, kur dehtu feenas bija, schurkas zauri tika. Deesgan eewehrojami bija skatitees, kà schurkas mehnesnizē no weenas weetas us ohtru aisdewahs, spohkeem lihdsigas tabs leekeem pulkeem us preekschu gahja, par zelmeem un wagahm lehldamas. Kad maifes lauki bija nopohsiti, tad winas kartupetu laukeem usbruka. Tikai tohs leelakohs kartupetus winas isfahchnaja, tohs weenà tschupà sawilka un usglabaja

apafch kohlu zelmeem un faknehm us nahlofcheem laikeem. Bat kirbifus (putras-ahbolus jeb leelohs gurkus) iffalkufchas fchurkas netaupija, bet tohs glufchi no-ehda. Tapat fahle, ahbolinfch un aufas tika nograustas. Apfehtee meefchu un ausu lauki iffkatijahs no rihla ta ka feets, jo fchurkas, pehz graudeem melledamas, bija laukos ifratufchas zaurumu pee zauruma. Eil dauds par pohstu, ko fchurkas us druwahm paftrahdaja; bet ari kahds wahrds jafala pahr to, ka zilwe-keem bija ar fchurkahn jazihnahs. Schurkahn nepeetika, tikai druwas nopohstoh, winas ari eebruka zilweku dshiwoltos un tur fahfahs jihnichanahs. Dafcham gadijahs fawâ mahjâ pa deenas laiku nofist kahdas 70 lihds 100 fchurkas un funeem un lakeem bija afinainfch karfch, fchurkas nokohfchoht. Kaki bija ifgahjufchas fus fchurku medifchanu un tikai pehz kahdahm nedelahm pahrahja mahjâs. — Kur fchurkas ufbruka, tur winas ari wifu apgrausa, ko tikai atrada, ta par peemehru iftabâ eebrukufchas winas apgrausa iftabas leetas, drehbes, fahbafus, grahmatas u. t. pr., tikai leetas no dsels un glahses (stilla) palika ne-apgrauftas. Stalôs eetitufchas fchurkas gohwim nagus apgrausa. Bat zilwekeem aismigufcheem fchurkas usbrukufchas un fahufchas grauft. Schurkas ifmeklejoht atradufchi trihs fugas. Pa leelakai datai bijufchas fchurkas ar ihfeem fakleem un wilnainu fashofu, zitas wairaf lihdsinajufchahs muhfû mahju peleh. Zuli mehnefim fahkotees fchurkas fahka fust jeb ari bija ifnihzinatas, ta ka ar lauku kohpfchanu atkal wareja fahht.

Swingulam pelnita alga.

Swingulis. Tawu karstu laiku! newar nemaf ne ifturedht, mehle no leelahm flahpehm waj pufchu plihft; eefim pee frohga papas, nodferfim kahdu pudeli bairifcha!

Brenzis: Nauj tewi pikis ar wifu tawu bairifchu —

Sw. Nu, nu, Brenzih! Kas tad ar tewi, kapehz tu tahds pikis?

Dr. Sirds waj pufchu plihft, pahrdohmajohht, ka fcholaif pafaulê fahf eet.

Sw. Nu, ka tad eet? tok itin feini!

Dr. Peini?! kas par peini? Tu ar faweem peinumeeem uspuhfdamees gan laikam kahdu reis ka zirzens karstos pelnôs eelehfi, tapat, ka jaw dascheem tahdeem putnineem, kahds tu kahdas nedelas atpakaf efohht nogahjees.

Sw. Manu gan, nu jaw atkal taifees mani fohboht.

Dr. Naw nefahda fohbofchana! Gribegu tikai tew pee firds likt: Ne-efi tahds pufklohla lehzejs, fpihbedamus fahbazinus nehfadams un jawu fmalfo platmali us weenu pufi greefdams. Par werfti jaw tewi waru pafihft pee tawahm baltajahm kruhtim jun mohdigahs eefchana. Un fwehtdeenâs pehz beigteem Deewa-wahrdeem tu latru reifi leelajâ laufchu pulkâ pee Bafnizas frohga efi manams; jo lihds ko tik beids fpreidiki fazihht, tad tu, ka no blufahm knaibihht, tuhlt pee frohga papas dohdees, tur, lihds ar faweem brahlifcheem rikli un wehderu pee tawas fahohditas bairifcha pudeles atwehfinahht.

Sw. Nu, waj tad ir kauns, waj grehks, pafcham par fawu nandu kahdu alus pudeli iftufkfoht? Tehwi jaw ari alu dferohht.

Dr. Ko nu par tehweem? teem nefahds negaifs tadeht newar ufbrukt; wini taf ko bruhke ar fiau un gohbigi fawâ mahjâ, kas neweenam newar buht par peedaufifchanu. Bet tu frohgâ, wifu laufchu preekfchâ, kad teegi pee fawahm bai-

rifcha pudeleh, — tad man firds fahp to par tewi dferohht — peeftrebees ta, ka waj wehmeens nahf to redfoht. Kas fin, waj ne-efi kahdu reis jaw ka wepris pa fehtmalahm wahr-tijees. Dauds fwehtdeenâs tikai „amen“ ween bafnizâ efi aifkheeris. Kur ta zitur tad gan efi blandijees, ta pa frohgu. Nu, naw jaw nefahds brihnumâs par to! jo lihds ka tik tew iftrahpahs ween preekfch Deewa wahrdeem ar fawas flakas putnineem fatiktees, tad tew nemaf naw ne kauna ne grehka pa fpreidika laiku, un wehl ilgat, frohgâ nofwehtihht. Saki, ko gan es no tewis lai dohmajohht, par ko es tewi lai turoht? — Nu, atbildi! ko ftohmees?

Sw. Brenzihht mihlais, newaru gan glufchi leegtees; peedo —

Dr. Tapehz! Tu newari leegtees. Atihhti pee laika fawus nezetus un labojees. Welzi labaf tehwa-tehwa uhsas kahjâ un flaiga arklam pakaf ar fweedreem fawu maifi pelnidams. Ne-eij us bafnizu iffkatifchanahs deht, jeb fawus pufklohla lehzejus gribedams fahrahpiht, bet eiji it ihpafchi fawu dwehfeli apkloht. Un wehl tew peekohdinu: Sargees no fchuhpofchana un pahrgalwigas dshiwofchana, zitadi Tew tapat war fchleebtees, ka dascheem, kas bafnizâ nekristigi ufwedufchees, un nu tadeht krahtinâ tupoht. Das tikai nahzis zaur tahdeem peinumeeem, kas wineem, tapat ka Tew, pee-lipufchi.

Sw. Paldeews Brenzih! Naudsifchu fawadaki dshiwohht. Buhfim us preekfchu tahdi pafchi draugi, kahdi lihds fchim efam bijufchi. K. R.

Skann wirtne.

(Turpinajums.)

Duf, Latw'ju pirmâs dseefmineeks,

Duf, fwehtâ meera pawehne

Duf falbi wehfa lapenê,

Kur pafauls trohfnis wairâ nefneegs!

Gan maf un reti atrohnahs

Kam tildauds mihlib's firdi bij,

Un tildauds gaudu af'ras lij' —

Lihds fawa tauta atmohtahs. —

Duf meera! tawa tauta sek;

Zil tahtu Latw'ju mehle flan,

Mums tawas dseefmas aufis swan

Un tohs, kas gut wehl, augfcham zel;

„Tu buhfi muhfû peeminâ

Lihds dseefmas flanehs Latwija!“ Reinhold Kalning.

Naudas papihru-zena.

Rihgâ, tai 9. Juli. 1876.

Bapthri	prafija	mafaja
5 procentes infkripzijas 5. serijas no 1854	— rubl.	— rub.
5 " preehmiju bifetes 1. emiffas	177 " "	196 1/4 " "
5 " " 2. " "	176 " "	192 3/4 " "
5 " Rihgas namu kihlu-grahmatas	97 " "	96 " "
5 1/2 " hipoteku kihlu-grahmatas	98 1/2 " "	97 1/4 " "
5 " Widfemes kihlu-grahmatas (ne-uffaf.)	99 1/4 " "	98 1/4 " "

Rihgas zenas.

Par 20 garnizahm ausu mafja 1 rub. 30 l., par 20 garn. meefchu putrainu — 3 rub., par 20 garn. tartupelu — 80 kap.; par 5 pohdeem rupju rudfu milku — 2 rubl. 50 kap.; par 5 pohd. fweefchu milku 5 rubl.; par 1 pudu (2 pohdi) fweefka 10—11 rubl.; par 1 pudu feena — 45 kap.; par 1 pudu falmeeem 45 kap.

Atbildes.

Chr. R. — B. Ari garalus rakstus usnemam; bet eefam rakstu ne efam redsejufchi, newaramnofazihht, waj to waram ifleetabi. Redakzija.

Lihds 15. Oktober pee Rihgas atnahufchi 2440 lugi un aifgahjufchi 2439 lugi.

No leif. Rihgas rahts Daines pagasta waldischanas teel tas pee schi pagasta peedeigā,

Andrei Bulihts,

kursch jaw wairal gabus bes pases aplahrt blandahs, usajinahts, wifu wehlati libhs 25. Oktober sch. g. pee schahs pag. waldischanas peeteiktes.

Pehtz notejesufcha termina teel wifas polizejas padewigi lubgtas, faulto wihru, ja tas wehl fur bes usrahdischanas atrahtohs, ta arestantu schē atfubtiht. Dainē, tai 7. Oktober 1876.

Pag. wezafais: W. Skadding.

Jauni zilwēki,

Iam paittohs atfleghu kaleju amatu eemahzitees, war peeteiktes Jelgawas Ahr-Rihgā Ambaru-eelā N 18, Bauera namā. Pfeiffer. 2

Gohdigs puisis

atrohd wectu restorazija „Parketler“ pee S. S. Dshche, preti Wehrmana dahrsam.

Rihgas hipoteku-beedr.

Teem pee Rihgas hipoteku-beedribas peestahjuscheem netustamu-mantu (imobiliju) ihpafschneeteem teel zaur scho atgahdinahs, ta

pusgada rentes

pahr to wineem aishdohu nandu ir tai laila no 15. libhs 31. Oktober sch. g. ja-eemafsa un ta pehtz schā termina notejeschanas buhs pehtz beedribas litumu § 66, 1 prozente strahpes-intrefes par mehnest jamafsa par to ne-ajmafaiu sumu.

Direkzija.

Paarabs ir isihrejams Ahr-Rihgas Kaleju-eelā N 38, ihsti derigs preeksch fatnu-andeleschanas jeb alus-pagraba.

Fuhrmani

preeksch smilfchu weschanas war peeteiktes pee Albert Drescher, Jelgawas Ahr-Rihgā, leelā eelā.

Mahjina ar kahdu puhraweetu gruntš pee Aleksandera mahrieem, ihsti de iga preeksch fuhrmaneem, ir isihrejama jeb pahrdohdama. Klahstafas sinas eelsch-Rihgā mafā Smilfchu-eelā N 7, apafschā.

Rabi rudsi

ir leelās un mafās dakās dabujami Behrjones pilēmuischā.

Jauna mahja,

tas atrohahs Ahr-Rihgas Jaun-eelā, teel sem la-beem nolihgumeem ar masu eemafsu pahrdohhta. Klahstafas sinas turpat minetā mahjā N 82a, swehtdeen no pulst. 12 libhs 2.

Kahdu partiju atlitufchu

wilnainu drehbu

agrati par 80, 60 un 50 kap. tagad par 40, 30 „ 25 „

pahrdohd

Friedr. Deeters,

Kauf-eelā.

Ihsti laba balta un melna

wilna

teel par 25 kap. mahz. pahrdohhta tai zimdu-fabrikli Altonas-eelā N 7.

Wifjaunatahs marschaln-schleifes no fubraba-fchnobres, pe-dahwa ihsti lehti C. Fischmann, Schtuhnu-eelā N 18.

No jenzures atwehlehts. Rihgā, 15. Oktober 1876.

Drikehts un dabujams pee bilschu- un grabmatu-driketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera basnizas.

Beedriba:

„Selbsthilfe.“

Seftdeen, tai 16. Oktober sch. g. preeksch dibinaschanas-deenas swehtischanas

jaun-igresnotā sahlē amot-neeku-beedribā.

Billetes preeksch beedreem, to jeemahm un behrneem 30 kap un zaur beedreem ewwesteem swehscheem par 50 kap. gabalā ir jaw epreeksch dabujamas: pee A. Werner l. Ahr-Rihgas Jaun-eelā N 9, ee-eeschana zaur wahrteem pa kreiso rohtu; pee J. Brunner l. eelsch-Rihgā Sinder-eelā N 2, trihs trepes augsti; pee J. Hübbe l. amatneeku-beedribā, ta ari balle-mafarā pee tafes. — Behrni, jaunati ta 15 gadi, newar nemt dalibu.

Musihka sahlsees pulst. 9; beigscees pulst. 4; sahle tiks flehhta pulst. 5. Preekschneeziba.

Schlegera un Stiitu

kulamas-maschines,

ar rohtadm un sifsnahm dhenamas, pehtz tahdas konstrufzijas, kas schē us jemehm par derigu ir israhdiufehs, ar schwung-spohli un mistna lehgerееm, ar stahwu no dshels jeb tohta;

Anglu un Sweedru arklus

wifas fortes; dshels naudas- un dokumentustapjus preeksch draudschm, pahrdohd no lehgera

Biegler un beedris,

Rihgā, leelā Bils-eelā N 19.

Schujamas maschines,

naudas-skapjus,

bifardus

wifleelā iswehle, pehtz wifjaunatahs un wiflabatahs konstrufzijas taiftus, peedahwa ihsti lehti

F. Lüth,

Dr. 9 Smilfchu- un Bruhwer-eelas stufri Dr. 9. Schujama bohnuwilna, sihds, adatas, eta u. t. pr.

Sinn

dohdu wifseem maneem draungeem, passihstameem un fehrdeneem, ta libhs scho laiku, ta aridsan wehl us preekschu wifadi eelsch teem pirmajeem Rihgas fabrikeem fataifiti

K r u s t i

preeksch mihteem aishghjufcheem no daschadahm sortehm neween redjami, bet aridsan pehtz bildehm un ilweena patifschanas ar selta puschoschanu un wahrdeem us preekschu apstelejami, — ar rohtas naudas eemafschanu, eelsch manas

weenteesigas, wifu-wezafas un gruntigas

J.

Englischu

Kedlich

maga shnes.

Rihgas Latw- labdar. beedrib. islohjeschana

buhs scho swehtdeen tai 17. Oktober. Lohses wehl dabujamas 20 kap. gabalā. Komiteja.

R. Garret & Sons,

fabrikis cetaishts 1778.

Lokomobiles, damf-kulamas dšrnawas, damf-katlus un guloschas damfmaschines wifadōs leelumōs, platas un rinkī gresdamahs seh-jamas-maschines, tihrischanas: un sorteereschanas-maschines, effektu-maschines u. t. pr.

Krahjums

pee

F. W. Grahmann,

Rihgā, Nikolai-eelā blafus strehneeku-dahrsam.

Keschas-grahmatina

no Ahr-Rihgas Kaleju-eelas pa Jauno-eelu libhs Daugawmalai ir tai 12. Oktober sch. g. pšfundise, tur eelschā atrohahs daschadi papihri un rehlini. Gohdigais atradejs teel lubgts to pret pateizibas algu nodohht Ahr-Rihgas Kaleju-eelā N 48, pee zimermana Zahn Pohnceel.

Tai natti no 30. September us 1. Oktober sch. g. ir Dhgres muifdas Mahrtut faimneelam no ganibahm nosagti diwi stigi, widejā leelumā, no tu-zeem weens bruhns ar masu baltu sifmitti peere, wehtibā libhs 75 rbl., wezs 5 1/2 gadi, dshtris melns ehreleis wehtibā ari libhs 75 rbl., wezs 2 1/2 gadi. Kas schohs sagtohs sifigus usrahditu tur tee dabujami, jeb tohs nowestu pee Dhgres waljis waldischanas, tas dabuhs turpat par latru sifgu 20 rbl. pateizibas aigas.

No polizejas atwehlehts.

Dari pareisi un nebihstees ne no weena.

(States № 40.)

„To tuhlin redseim, waj tu pateesibu runaji,“ atteiza Lah-pitaja, „jo us katra mana naudas gabala es ar fawu rohku masu krusu usschnehpaju. Tagad nowelz sabakus un parahdi mums to naudu.“

Wisa pretošchanahs neko nelihdseja; Leene fatwehra Dschonu un nowilka winam wina lepnohs sabakus. Un pateesi, no teem isbira diwidemit dahldera gabali. Leene fneedse winus, weenu palak ohtra, Schreiber lungam, kuzsch winus apluhkoja un tad teiza:

„Wiseem wineem ir minetais krusis wirsu.“

Tā tad Dschona waina bij peerahdita.

„Juhš man tatschu atklaufeet tohs abus neleschus apstrahpeht?“ wajzaja Leene sehnus turedama.

„Man tas lohti patiktu, ja juhs to usnemtahs,“ atbildeja Schreiber lungs un Leene tad ari tuhlin ar abeem putnineem bij pa durwim ahra.

Uf eelas noklumuse, wina teiza Dschonam, ka scho us polizeju wedischohht.

Bet Dschons to dsirdeht dabujis krita zelds un nemitejahs luhgtees, lai ta nedarohht.

„Labi, bet tad nahz man lihds uf manu mahju. Tur gan isdariimees.“

Ur daschadahm skumjigahm dohmahm kaudamees fafneedsa Dschons un Nalsš, no rudahs Leenes aif rohkas weiti, fawu jeta mehrt.

Leene tuhlin aifschlehdja istabas durwis, peegahja pee speegela, aif kura Nalsam pasihstamais Spaneeschu needros speekitis glabajahs, un fajla tad, speekiti wiznadama:

„Par ko tu to naudu fawam beedram dewi? Es gaidu atbildes, Nals.“

„Lai winas pee manis ne-atrastu,“ atbildeja Nalsš stohmidamees.

„Tā, tā,“ runaja Leene speeki ar abahm rohlahm lohjidama, „raugi, Nals, es tewi lihds schim tilai par weegsprah-tigu, bet ne par til fliktu tureju. Wai tew, ja tu us taweem flikteem zeleem paliksi un ar to kundšinu tur turpmal wehl draudsejes. Es faku, wai tew — jo tad pee manis wairs schehlastibas ne-atradisi un es tewi isgruhdischu no fawa pajunta. Tad tu wareši badā mirt un panihkt, man par to ne-buhs schehl.“

Behz scheem wahrdeem wina usfweeda Nalsu uf gultas un usdewa winam pelnitu dalu, pahr wina brehšchanu un rausstijchanohs ne sinahht nelikdamahs.

Mums buhtu jamelo, ja faziht gribetu, ka Dschonam pa tahm starwom labi ap sirdi bij. Turpreti winam sirds brih-num stipri pufsteja un winsch raudsijahs awlahrt, waj kur newaretu ismuft. Bet winsch nekur deesgan leela zauruma ne-usgabja un buhtu schal brihdi labpraht par peli pahrwehrtrees, ja to tilai eespehtu.

Beidsiht bij Nalsš fawu teesu dabujis un nu nahza, ka to jaiw paredseht wareja, Dschona reise, kuzsch pahr wifu meesu drebeja. Tas bij pirmais pehreens wina muhschā un ka winsch labs bij, to wina negantiga blauschana deesgan peerahdija.

Behz pehdeja zirteena winsch fewi jutās no Leenes aif ap-kalles fanemtu un durwu preekschā noliktu, kuzas tuhlin atkal aifschlehdjahs.

Fabrikanta dehls schigli ustruhlahs, jo pa tam trohšnam bij ap maso mahjinu leels pulks fafajsees, kuzsch ar sohbo-dameem un apfmeedameem wahrdeem nemas taupigi ne-avgahjahs.

Dschons fataisija kulaku un fauzja, pret mahjinu pagreesees ar no dufmahm aifrautu balsi:

„Gan es atreebschu, — tillab tai ahbotu bahbai, ka tam schloferu puitam! Tad redseim, kuzsch pehdejais fmeesees!“

Tai paschā brihdi Leene parahdijahs pee lohga un Dschons laidahs zil ahtri spehdams prohjam.

V.

Wini dara weenu launumu pehz ohtra.

Ischetpadmit deenas bij pagahjušchās vohz ta notikuma, ko augšchējā nodatā stahšijam, bes ka kahdam no muhsu pasih-stameem kas eewehrojams buhtu gadijees. Wifs gahja pa ee-fahktahm pehdahm, tilai daba few daschadas pahrgrohšschanas atlahwa, laukus un plawas ar skaitu baltu seemas rohku is-rohtadama un nemeerigohs uhdenus spohschā krahtinā eezeetinadama.

Wifas sines us to rahdija, ka lohti zeeta seema gaidama, wiseem malkas un ohgtu kupscheem par ne-issakamu preeku, kuzi tad ari tuhlin pasteidsahs zenas labi fazelt.

Jautro tehws ar bailehm nahkotnē luhkojahs un par wolti nopuhlejahs isrehkinaht, ka lai ar fawu masu pelnu fewu un behrnu pulzinu pahr aukstu seemu zilwezigi ismitinajoht. Schahs ruhpes winam ne deenu ne nakti, pat ne pee darba, nedewa meera.

Tā winsch ari kahdu deenu atkal ar fawahm behdigahm doh-mahm kaudamees wee laktas stahweja, tad winsch peepeschi pee darba waditaja tila aizmahs.

Winsch tuhlin pallausija jauzenam un dewahs pee darba-waditaja us wina istabu. Tas nahza winam lihds fleekšnim preti, fneedsa rohku un fazija tad behdigā weenteesigā balsi:

„Mihlo, labo Jautro, man jums kas jafaka, ko panesoht jums ihpafchi tagad neschehligi gruhiti ees.“

Schloferis aiftureja elpu un raudsijahs bailigi uf darba wa-ditaju. Behz ne ilga brihscha pehdejais fawu runu beidsa ja-zidams: „Murray lungs man usdewa, juhs no darba atlaisi.“

Jautro tehws nobahla un fashluka uf krehsla, kas winam tuwu stahweja.

„To jaw gaidiju“ waimanaja winsch, „af Deews, zil gruhiti tawa rohka mani trahpa.“

„Sanematees drohschu sirdi“ fajla atkal darbawaditajs ru-nahht, „es un juhšu beedri juhs ne-astahsim. Bet kapehz lungs scho zeetsirdigu pawehli ir dewis, es newaru isprast, jo juhs tatschu efeit weens no teem labakajeem strahdneekem wifā fa-brikā un bes tam gohdigs un kahrtigs wihrs, kahds reti atrohnamš

„Es gan wifu isprohtu,“ Jautrais nopuhthahs galwu roh-lās turedams, „par manu atlaischanu man weenigi jaunam-lungam japateizahs. Gan nahks laiks, kur juhs ari isprati-feet. Dshwojeet laimigi un watureet mani mihlā atminā. Af mana nabaga fewa un mani nabaga behrni!“

Schohs wahrdus teizis gruhiti pahrbauditais wihrs nespehzi-geem sohleem aifgabja, fawus darba riklus falasicht un no lihdsstrahdneekem atwaditees. No fabrikas iseihoht winam fa-stapa Dschons, kuzsch schloferim wifadi fawu preeku pahr wina atlaischanu luhkoja parahdiht. Jautro tehws winam ilgi ska-tijahs no launa preeka spihdošchās azis un fazija beidsiht: „Jaunaislungs, tas darbs jums fwehtibas nenesihš, ne, pateesi ne.“

„Kad ſchloferis kahdus ſimts ſohlus bij pagahjis, fauza Dſchons winam pakat:

„Bet jums tas neſihs raises un behdas, un par to man preeks, — hahahaha!“

Jautro tehws ne azis nepameta atpakat, bet gahja meerigi prohjam. Bet ſirdi winſch juta ne-iſſakamas ſahpes, kuras winam karſtas aſaras iſſpeeda, un no wina luhpahm bij dſirdams:

„Tahdi wahrdi iſ nepee-augufcha zilwela mutes, tee kerahs pee ſirds. Bateſi, mans kungs un Tehws, ſewis pehz man ſchahs aſaras nebirst, bet wina jaunās ſirds deht, kaſ jam til breeſmigi ſamaitata. Nabaga noklihdīs ſehn, tu ſawu ſargataju, Deewa meeru, eſi no ſewis atgruhdis un launam ſawu dwehjeles preeku upurejis!“

Jautro tehwa peepescha un gluschi netaiſna atlaiſchana wiſeem ſabrikas ſtrahndeekeem pee ſirds gahja, jo wiſi wini kreetno, weenteeſigo wiuru lohti mihoja. Wehl tai paſchā wakara wini ſapulzejahs un noſpreeda, Jautro tehwa til ilgi palihdseht, kamehr winſch zitur darbu un maiſi buhs atradis, un lai wahrdi tuhlin ari darbus parahditu, tad wini pee tahs paſchas reiſes ſameta kahdus diwidēmit dahiderus. Jaw rihtā pehz tam ſchi ſuma Jautrajam tapa peeneſta, kurſch uſ tahdu mihleſtibu un tahdu palihdſibu nekad nebij zerejis.

Bet Jautro tehws netil ween no ſtrahndeekeem ſawā gruhtā laikā palihdſibu dabuja. Tik ko no wina atlaiſchanas iſofirduſe, ruda Leene beſ kaweſchanas nogahja pee ſaweem bagateem kundehm un wineem ſchlofera ſamilijas nepelnitu gruhtu likteni iſſtahtidama tohs luhdſa palihdseht. Bati wina ari nepalika nedewuſe, jo no winas Jautro ſamilija dabuja netil ween naudu, bet wina to ari apgahdaja ar malku un ohglehm.

ſchahdi Jautro tehws un wina ſaweſchi truhzibai un behdahm iſbehga un wareja beſ raisehm nahloſchus laikus ſagai diht. Murrai kungam par leelahm ſirdim, kurſch ari no ſchahs winu laimes dabuja dſirdeht. Dſchonam atreebſchanas garš nekad nedewa meera un winſch noſwehrejahs, teekam nekautees, kamehr Jautro tehwu un Zuri behdeja pohſtā nebuſchoht eegrubdis.

Bee rudahs Leenes winſch ſawas duſmas jaw ſahka iſlaiſt. Keta deena pagahja, kur winai no nepaſiſtamas rohkas kahda nepatiſchana nebuhtu tikufe padarita; tē winai pahr nakti tika lohgi iſdaufiti, tē wina ſawā augtu klehti daſchadus mehſlus atrada eemeſtus, tē atkal bij rihtōs, kad wina tumſā ahra gahja, durwu preeſchā daſchadi ſlaſdi un zilpas nolikti, zaur ko wina ne-weenu reiſ gruhti nodauſijahs.

Gan Leene uſmanija, bet tomehr winai ne-iſdewahs nedarbneekam uſ pehdahm tik. Weidsoht winai nekas ne-atlika, ka pee poliſejas eet un ſchehlotees; bet ari tas maſ lihdeja. Maſu laizinu winai bij meers, bet til ko poliſejas uſmaniba ſahka apkuſt, tad ari nedarbneeki atkal bij klah. Ko gan Leenei zitu bij dariht, ka pazeſtees un gaidiht, kamehr kahds iſdewigs gadijums noſlehpumus atklatu un nedarbi, kuru wina no pirmahs reiſes tuhlin par Dſchonu tureja, winas rohkas nodohu.

Kalfam, kà to jaw ſtahtijam, bij zeeti aiſleegts ar jauno Murrai ju ſa-etees, un kà iſlikahs, tad winſch ari wiſu draudſibu ar ſabrikanta dehlū bij beidſis. Bet pa pateſibai wini tagad bij wehl leelaki draugi, neta ſenal, jo grehklam ir leels peewilſchanas ſpehks un grehzieneeki lehti weens no ohtra ne-atſtahtjahs. Wineem bij iknedelas kahdas ſlepenas ſatilſchanahs, kuras wini no jauna launus ſtikus iſgudroja, uſ atreebſchanohs dohmadami, ihpaſchi pee nabaga Jura. Bee teem nedarbeem, ar kureem Dſchons rudo Leeni mohzija un kaitinaja,

Kalfam paldees Deewam nebij dalas, jo ſchā leetā Dſchons ſawu noſlehpumu ne-iſſtahtija. Bet tomehr winſch no Kalfa ne-manohſt wiſu iſdabuja, kaſ pee rudahs Leenes mahjā gadijahs un wareja til zaur to ſawus nedarbus til ilgi nepeekerts iſdariht.

Bee Jura turpreti wini abi diwi melleja atkoſtees.

„Eſ eekam meeru nemetiſchu, kamehr winam tā buhſchu atdarijis, ka winam mehſ buhſim wiſu muhſchu japeemin,“ ſajija Dſchons. „Bahrdohma, Kalf, kà mehſ wiſlabat lai atreebjamees!“

Ōhmoti, ka zilwēls arween tad atjantigaks un iſweizigaks, kad ko taunu grib iſdariht. Kalfs un Dſchons, kureem ſkohlā tahs weeglakahs mahzibas newareja galwā eedabuht, — tee parahdija, kad pee Jura gribeja atreebtees, zil wineem apke-rigs prahts.

Seemas ſwehtki bij klah un brihwlaiks eefahkhs.

Juris, kam ſchodeen bij paſludinahts, ka uſzihtibas un gohdigas uſweſchanahs deht tam turpmal ſkohlā par brihwu, gahja preezigs uſ mahju, kad tam negaidohſt Dſchons peesitahs.

Juris winu brihnodamees uſſkatija.

Dſchons ſmalki paſmihneja un ſajija tad: „Tawa-pilniga taiſniba, kad tu brihnees. Waj tew ne-atleek druſzin laika preeſch manis? Eſ tew labpraht buhtu ko teizis.“

„Tu — man? Eſ dohmaju, ka labat buhtu, kad mehſ turpmal weens ar ohtru nerunatu.“

„Nu, nu, Zuri, kaſ nu til lepnis un neſaderigs buhs!“

„Neſaderigs?“ atſauzahs Zuri brihnumu pilns, „waj tad tu meeru ſadereht gribi?“

„Sinamē, un eſ dohmaju, kad, ja kahds ſawu wainu atſiſt, tad to wajadſetu mihlīgi ſanemt. Eſ atſiſtu tawā preeſchā, ka wiſe, kaſ ſtarp muhju tehweem notizis, weenigi zaur tahm duſmahm zehlees, kaſ man uſ tewis bij. Tu biji ſkohlā arween tas pirmahs, tiki mums ziteem arween par preeſchſihmi pazelts, un tas mani, ſabrikanta dehlū, diwlahrt kaitinaja. Wiſ duſmahm un ſkaidibas — nu tu jaw to, kaſ notizis, til labi ſini, kà eſ, kapehz lai eſ to wehl iſſaku. Bet nu eſ atſiſtu, ka nepareſi eſmu dairjis un gribu ar tewi meeru dereht. Ja tapat dohma, kà eſ, tad ſchē mana rohka — ſit eekſchā.“

„Dſchon!“ iſſauza Zuri preezigi, „tas tawai ſirdei gohdu dara. Schē rohka; eſ tew peedohdu.“

„Un nu wehl kaſ,“ ſahka atkal jaunais Murrai, „manis pehz taws tehws tika no darba atlaiſts. Tas man gruhti uſ ſirds gut. Eſ ar ſawu papianu tapehz runaju un winſch grib tawu tehwu atkal darbā peenemt, ja tas pehz tam luhgs.“

Juris neſinaja aiſ preekeem ko dariht; jaunajam Amerika-neetim pateizees, winſch aiſſkrehja, ſawejeem ſcho nezeretu laimes wehti neſt. Dſchons winam ilgi noſklatijahs pakat.

„Ōkreen tikai, tu lempi“ winſch ſajija nejauki ſmeedamees, „gan tajōs ſlaſdōs eekreſi, kuras tew likam.“

ſabrikas tuwumā winſch ſatika Kalfu, kaſ tur uſ winu likahs gaidijis.

„Nu, kà iſdewahs?“ ſauza Kalfs peenahzejam preti.

„Brangi,“ ſkaneja atbilde, „putniſch eekrehja ſpohſtā.“ Kahdu brihdi tehrſejufchi, ſehni iſſchlihras.

Mahjās Kalfs ſtahtija aubſchu mahtei:

„Maht, Murrai'a Dſchons tatſchu naw til ſlikts, par kahdu tu winu turi. Winſch ſchodeen Zuri noluhdſa un tam paſtahtija, ka Jautro tehws atkal ſabrikā darbu warohſt dabuht.“

ſchahda ſina Leeni ſipri aiſkuſtinaja un gribedama pah-

leezinatees, waj tas pateesi ta ir, wina tuhlin aisteidsahs us Jautrajeem. Nals nebij melojis un Jautro tehws jaw bij us fabriku aigahjis, no kuras pehz kahdas stundas preezigs pahrnahza, jo winfch bij atkal darbá peenemts tizis. Wehl tai paschá wakará fajija ruda Leene fawam audschu dehlam:

„Nals, no fchahs deenas tu wari atkal ar Dschonu draudsetees, es to tew atlauju. Wari ari winam fajiht, kas es winam wifus tohs nedarbus, fo winfch man padarijis, peedohdu. Lai tikai winfch turpmal smuki gohdigi uswedahs.“

Nals brihnodamees uslubtoja fawu audschu mahiti un patratija galwu. Bet ruda Leene winam usfauza:

„Gan Dschons to fapratihš, pasaki winam tikai.“

(Turpmal wehl.)

Rihneefchu muzineeki.

(Newainigs johšs.)

Rihneefchu ziltš-sihme ir „bise“ un Rihneetis drihsal mirtu neta kautohš fawu mihlo bišiti nogreestees. Rihneefchi, mantas-un meefas-fahrigi buhdami,*) pa wifu pašauli isklidufchi: neween Rihnas semé, bet ari Ameriká un Siropá, pat Putras-semé wini atrohnami un eesihstami no bises, kas wineem palauš pee-auguse un rinki fagreesufchš ká puffedu aste.

Tahda palaušcha aste, gribeju fajiht: bise, Rihneetim fmadenes pahriwehřch par drabenehm un drabenes fahl ruhgt un Rihneetim isruhgt pawifam fweřchadas dohmas: winfch grib wifu gaischu pašauli muzá eebahst un pa spundu ehdinahť, jo muzá audsinata pašaule ne-ismanitu, ka Rihneetim tikai drabenes galwá un ka winfch tikai war barotees un plihťeht, kad laudis nogrimufchi mulkibá un apstulufchi tumšibá.

Tahdas is bisota Rihneefcha galwas drabenehm iszehlfchahš dohmas newareja pee malas peemest, tahš wajjadseja leetá list. Lee kreetnafee Rihneefchi, ar garahm rinkotahm bisehm, fabeedrojahš un eezehla muzineeku beedribu, kas lai tahdu muzu pataiřohť, kura wifu pašauli, wifu mafal putras-tautu, waretu eesehdinahť un pa spundas zauruminu pabarohť. Muzineeki, lai gan wifem kreetnas bises palauš, tomehr ne-eeđrohřchijnajahš tahdu wifpahrigu muzu uštaiřihť. Kadahš zits padohms un to atřina par derigu. Prohti wini nodohmaja mafas muzas tuhřstofcheem laudis laist un ja wajjadsetu, is nedetas. Bet nu iszehlahš jauns jautajums, waj ari laudis muzás lihdihs un laufees par spundu ehđinatees. Ari fchai ligai radahš padohms, prohti laudim raudřija eeteikt, ka fchahda muza eřohť ihstais putras beedriš, kas pa lihkeem zeteem staigadams nowedihs pee mulkibas un tumšibas. Laudis, fchahdas muzas par fawu ihsto beedri atřinufchahš, neřchaubidamees muzás eelihdihs un gaidihs pee spundas zauruma, mutes atplehtufchi, to faputro baribu, fo bisotu Rihneefchu galwas drabenes buhs isřaudsejufchahš. Bet ja nu gaditohš tahdi nepratigi suhrgalwji, kas muzu mihligam wahrdam netizedami muzás nelihřtu, tad tohs apřihmehs par laufchu rihđitajeem, waldibas pretineekeem un tautibas fchwindlereem, gan tad winus muzás eedabuhš.

To Rihneefchu muzineeki isgudrojufchi un ari pilná zeribá zere ta isđariht; bet waj wineem isđohřees, par to naw fchahbahš: wineem isđohřees gan, tikai pašcheem par pohřtu un ziteem par labu, jo wineem truhřti ta ihsta řihpneeka, kas

muzas prastu kreetni apřihwahť un muzas bes řihpahm fagruhřť. Sinams, kad muzas fahřš gruhť, tad buhs leela gruhřchana un Rihneefcheem no bailehm un duřmahm bises metihs jaunus lihřumus.

Tahdi ir Rihneefchu muzineeki. Ja, draugs, tu fateezi kahdu no teem (no bises wini pašihstami), tad famanees, ka neteezi muzá eebahřš, to tew peefohđina. Tahmneekš.

S i l t u m s.

Dabas mahzibá fchahđš likums: „řiltums isřteepj un aufřtums farauj.“ Šcho dabas likumu ari kaleji eewehrojufchi: kad wineem đselsřstihpa ja-uswełk un ta us tranku wirřu netelw (ne-ufekt), tad wini to fakarře un řihpa ir leela deelgan; jeb kad wini reipu us riteena wełk, tad wini tapat dara. Šche mums atkal jauns peerahđijums, zil derigi preeřch đřihwes, kad ar dabas likumeem eepařihstahš. Wiři jauni isgudrojumi un apbrihnojamas mařhines zaur tam zehlfchahš, ka isgudrotaji řinaja dabas řpehřus pehz dabas likumeem isleetaht.

S u n s.

Zil gruhťa đřihwe řumam!
Tas řahw is naktš uswaktš.
Bes plintes un bes bruhahm
Tas raug', waj neteel sagřš.

Winfch nedrihřť řnaust ne aiřmigť,
So wajjag jautram buht,
Lai blehřchi newar aiřtitť
Ta, fo winfch farga gruhť.

Tá deen winfch wifu muhřchu
Un nebihřlahš neta;
Bet rahda đařchreif duhřchu,
Lai buhtu řchá waj tá.

Un kamehr řaimneekš meerigš
Bes behđas řaldi duř,
Suns đařchreif reij it errigš,
Ja wifur ne-ir kluf!

Ja mana kahdu blehđi,
Kas jaw par řehtu lahř,
Suns atřahj fawu řehđi
Un řaglam biřřes lahř.

Un kleedř: „Waj đři, tu řchelmi,
Raug', ká tu prohjam teez!
Ja ne, tad dohřchu řmelmi,
To labi wehřá leez!“

Winfch meerá newar palistť,
Ja řagli tuwu juht;
Un azu nedrihřť řalittť,
Lai buhtu ari gruhť.

Lihđi řihřtam winfch nu řtraida
Un apraug' řatru weet'.
Pehz labas brohřlařš gaida,
Kad lihře řehři eet.

Šchi dohd tam peen' un maifř,
To leeli zil tit war,
Un neř wehl ohřtu reifř
No klehřš tam galu ar'.

Suns lihřei preeřchá lohřahš,
It luřtigš řřreen tai řlaht,
Un řkatahs winai rohřás,
Šahř ařti wehđinahť.

Pehz brohřlařš řranziš aiřeet
Uř fawu gulas weet';
Pa reifei řahl wehl pareet,
Tad taifá azis zeet.

*) Ši laiku-řahřteem un semes-řrahřm tas řlaidri peerahđams.

Grudi un jeedi.

Rà daschdeen noteekahs.

Ne ik reisas tas, kam fwehtums un taijniba jakohpj, to fawâ firdi kohpj, tapat kâ daschs amatneeks fawu amatu kreetni nekohpj, waj nu neprasdams jeb negribedams. Schahdu ne-buhfchanu nofanz par pafauls raibumu un pafauls ir raiba, to peerahda ari schahdi atgadijumi.

Kaut kur dsihwoja fkhlotajs, kam masa lohnite gandrihs ne maises teesu ne-atmeta. Lai ar badu nebuhtu jadsihdina-jahs fkhlotajs isluhdahs no fawa maises tehwa to atkautchanu, peenemt fkhliwera weetu. Nu fkhlotajam bija maises gaba-linsch. Te par nelaimi maises tehwa gadahs prozese teefas preefschâ. Teefa, pehz likumeem spreesdama, no spreesch mai-ses tehwa netaijnibu. Tas nu dusmigs us fkhlotaju, kas pee minetas teefas par fkhliwera, kapehz tas winam ne-efoht taijnibu isgahdajis; winfch tam to weetu atkautwis un tas winam taijnibu nespreeschoht. Kas notika? Fkhlotajs pa-saudeja fawu fkhliwera weetu un war eeradinatees badâ mirt, tapehz ka nebija spehjis un gribejis netaijnibu par taijnibu pahwehst. Tas bija weens stikis, bet ohtes pirmaja mlihd-sinajahs. Pee mineta maises tehwa nonahl fainneeks, no wina isluhgtees kahdu wajadfigu sismi.

Kaudas-kahrigs buhdams winfch prafa maksu. Saimneeks gan faka, ka mineta sime efoht preefsch nabaga zilweka, kas prasito maksu nespehoht aismakfakt. Mufsu maises tehws, naudu nedobudams, fadusmojahs un grabj fainneekam aif krahga un pa durwim ahra.

Saimneeks aiseet bes wajadfigas simes prohjam, galwu fratidams un dohmadams, kur lai atrohd schelstribu, kad tas schelstribu aissees, kas pats to ziteem mahza. Kur nu eet til raibi kâ pafauls? Gudro nu, kas tas bigis, waj — neeks, waj — ajs, waj — ris. —t—

Starpiha.

Kahds peeprajis Bahzu laifraftam „Gartenlaube“, waj gariga waldbiba ar laizigu waldbibu war kohpâ buht. Us tam mineta awise atbild: „kur walsis waldbiba, tur newar ultra-montani waldbiht un kur ultramontani walda, tur laizigai wal-dibai naw weetas. Kur kahda tizibas-draudse dabujuse ihstenu un pilnigu patwaldbibu fawâs darifchanas, tur wina, lai gan ne tuhli, bet ar laiku, raudsihs atswabinatees no tam, kur garidsneeki fawâ waldbiba israhdihs pahleekus un nepareisus prajijumus. Garidsneekam weenigi fawa wara un eespehja jadibina us mihlestibu un gohdibu, ko winfch panahl zaur fawu garu, darbeem un dsihwi.“

Waj war preezatees.

Inga. Mums weens gaismotajs wairak, waj tu par to nepreezajees? Tihums. Preezatees?! Bar ko lai preezajohs?
Inga. Bar gaismotajem, kas gaidami.
Tihums. Behni til preezajahs par krengele, ko wehl naw ehdufchi; es to newaru. Daschs gaismotajs awfnaudees.
Inga. Bet schis nesnauhdih, tilai zitus midfinahs.
Tihums. Zitus midfinahs, kamehr pats aismigs.
Inga. Lew ihsti fkauga dohmas.
Tihums. Kâ lai nesajuhti fkaudibu, kad gaismas fkaugi eizahs pee gaismas darbeem strahdajohs? Tahmneeks.

Sludinajumi.

Kahdâ humoristigâ wakarâ, gaismas dehlâ tumfibas-behrneem gaismu dohdams, pafaudeja fawu prahtinu. Ja winfch wehl to pafchu grib atdabuht, war atrast un bes makfas patureht „pee weenprahtina gaismas staros.“

Lai pafchâ wakarâ kahds pulzinsch dahmu un fungu, humoristigu kritiku taijdamu plaukstas fitoht pagihbe, tâ ka pehz tam nenahza wairâ humoristigi kritiki, bet kri — kri — kri — ti — ku fehualas. Tee pafchi un tahs, war we-felibu atrast „pee gihbona ahstes gaismas dehla pafpahrnê.“

Gruhts darbs.

Wifupu Garjahnis (jatizis pagasta wezi): Us kureen tad nu, teht, tâ ispuzejufchees stedsatees?

Pagasta wezis: Zasteidsahs us muifchu, fchodeen fehdefehana.

Garjahnis: Nu, fchodeen jaw gan ilgi nebuhs darifchanas?

Pagasta wezis: Nefa, Garjahniti, fchodeen it ihpafchi il-gaki buhs japaleek, jo fchodeen man buhs fawâs wahrdâ japaraksta.
J. K—r.

Grudini.

Wifadas mafchines ir isgudrotas, bet tilai tahdas mafchi-nes truhft, kas mulkeem prahtu eedehtitu, balamutehm mutes aifbahstu un palaidneem naudu uftaupitu.

Kur gudri wihri spreesch, tur mulkim nekahda isprafchana; bet kur mulki stribdahs, tur gudram daschreis kohdols atroh-dams, jo gudraja bite wifur ko useet.

Ta leelaka wara pafauls ir nauda; wif pehz naudas dse-nahs un fawâs galwas lohza preefsch naudas, un tatschu naudu newar nedf dsert nedf ehst.

Teatera spehlefehana ir mahfsta un kas teateri neleetigi walfka, tas mahfsta neleetigi walfajis un mahfsta ir zilwezes gohdâ; tapehz ne-awgahni mahfsta, lai nebuhtu awgahnijis zilwezi.

„Gij, atnes preefsch mannis weenu mahziniu schahweta lajcha!“ fajija kahds ungaru ofizeeris walfs-mahjina us kahdu saldatu. — „Newaru, ofizeera lungs, pehz 5 minutehm awfstitih pul-stens 3 un man tad ja-eet pahrmaintees.“ — „Nu tad atnes man til ween zetortdatu mahziniu, preefsch tam tatschu gan wehl buhs laika!“
J. K—n.

Ahrigi un eefschfigi.

Skaistu, dailu tauteeti
Sinu tuwâs mahjâs:
Ahrigi it imaidigi
Man preefsch azim stahjahs.
Dohmaju: taut buhtu es
Til dauts laimes wehrtes,
Ka eefsch winas dwehseles
Spehtu eemihletees!
Eefschkibu apluhfojohs: —
Sahans engla ghim!
Wifschfojoh un plahpajoh
Lai tas iraid sime.
Schel pehz tewim, skaitule!
Ka Lawâs dailums strahpigs; —
Ahrigi kâ fwehtule —
Eefschâ — fahmans breefmigs!! Silinsch.

Atbildedams redaktehs Ernst Platek.